№ 3783.

DE TIJD.

1859.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden franko p. p. ƒ 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

VRIJDAG 14 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 13 Oktober.

De begrafenis-wet.

Art. 18 is, in alinea 1, verraderlijk. Het luidt: „De algemeene begraafplaatsen worden zoo aangelegd, dat op verlangen eener godsdienstige gezindte, voor wier leden, geene bijzondere begraafplaats in de gemeente bestaat, de lijken van de leden dier gezindte in een afzonderlijk, uitsluitend voor hen bestemd en van een afzonderlijken ingang voorzien, gedeelte kunnen worden begraven." Hij is een knap man, die naauwkeurig uit deze bepaling weet te halen, wat men er meê voorheeft. Men moet hier niet afgaan op de uiterlijke gedaante van het artikel, welke zeer edelmoedig en vrijgevig is. Met der daad, wat kan men meer verlangen, dan dat de wet de burgerlijke gemeenten verpligt, om aan de gezindten afzonderlijke en altans voor sommige, hoewel niet alle kerkelijke behoeften ingerigte begraafplaatsen te bezorgen, indien zij geen eigene begraafplaats hebben? Zoo zou men al ligt denken. Maar er is eene schaduwzijde. Het artikel, zonder dit uitdrukkelijk te zeggen, streeft daarheen, om de gezindte, die een eigen kerkhof bezit, het gebruik van de algemeene begraafplaats te ontzeggen. Zij doet het door middel van eene duistere inkleeding, en langs een grooten omweg. Men moet namelijk afdalen tot de memorie van Beantwoording, waar zij art. 35 toelicht, om tot kennis te komen van hetgeen art. 18 zoo al beoogt. In art. 35 matigt zich de Staat het regt aan, om de tarieven vast te stellen die op kerkelijke begraafplaatsen door de gezindten zullen worden voorgesteld. [illegible] alle opzigten verwerpelijke usurpatie, waarvan wij zoo aanstonds spreken, wordt geregtvaardigd, men zou niet ligtelijk raden waardoor. Door de stelling, dat ieder persoon, die sterft, in 't belang der openbare orde en gezondheid moet begraven worden; en dat ten gevolge daarvan de Staat zorgen moet, dat de tarieven niet te hoog zijn. Met andere woorden wil dat in goed en rond Hollandsch zeggen, waar de Katholieken of Israëlieten een eigen kerkhof bezitten, daar zal de burgerlijke gemeente slechts eene begraafplaats voor de Protestanten behoeven aan te leggen. Op dat burgerlijk kerkhof, dat alleen voor Protestanten zal zijn aangelegd, zal geen plaats zijn voor het lijk van een Katholiek of Israëliet. Wij moeten derhalve de vaststelling der tarieven in onze magt houden, om ons door de geringheid der tarieven te verzekeren, dat steeds elk Katholiek en Israëlitiesch lijk van de algemeene begraafplaats zal blijven geweerd. Wij hebben niet al te veel bezwaar tegen het doel, dat de Regering beoogt, als zij ons slechts eene enkele uitzondering vergunt. Maar die uitzondering is eene onmisbare, eene zoo onmisbare, dat zonder haar niet zelden eene openbare botsing tusschen Kerk en Staat onvermijdelijk zal zijn. Het is immers eene algemeen bekende zaak, dat de Kerk aan overtreders der Kerkelijke wet in zekere bepaalde gevallen, na hunnen dood, de begraving in gewijde aarde ontzegt. Wat is er nu van het systeem der regering te verwachten, als de kerkelijke autoriteiten naar de kerkelijke voorschriften de begraving op het Katholiek kerkhof verbieden? Zal dan de Staat komen, om naar het Katholiek kerkhof bij heiligschennis op te rukken en door middel van burgemeester, veldwachter en gendarmerie iemand met geweld op het kerkhof te voeren, die volgens de kerkelijke wet daarvan moet geweerd worden. Waar blijft dan de vrijheid van godsdienst? En waartoe zal het schandaal dienen van dezen inval van den Staat op het kerkelijk gebied? Men zegge niet, dat de regering zulk eene inbreuk op de kerkelijke regten niet beoogt. Want het is hier de vraag niet wat de regering al of niet bedoelt, maar wat de wet wil, en wat daaruit volgen kan. Als eenmaal een beginsel in de wet is neêrgelegd, dan komt dat er ook vroeg of laat uit, ten spijt van de betere bedoelingen dergenen die regeren en die dan de toepassing van het beginsel met leede oogen aanzien, maar buiten staat zijn om haar te keeren. Men voorkome dergelijke en andere botsingen met te zeggen, dat in al die gemeenten, waar de Katholieken eene eigene begraafplaats hebben, op de burgerlijke begraafplaats ten minste eenige ruimte open blijve voor Katholieken, waaraan door het kerkelijk gezag de begrafenis in gewijde aarde is ontzegd.

Daardoor vervalt dan ook van zelf de voornaamste grond, aangevoerd ten behoeve van art. 35, waarbij de Regering zich het regt toekent, om de tarieven van eene bijzondere begraafplaats vast te stellen. Art 35 zegt: „Het regt voor het begraven van een lijk op eene bijzondere begraafplaats; wordt door hen, die met het beheer der bijzondere begraafplaats zijn belast, voorgedragen aan Gedeputeerde Staten, die ons verslag doen."

„Het geldt niet dan wanneer het door ons is goedgekeurd."

Te regt is in het voorloopig verslag daartegen ingebragt de bedenking, dat in deze bepaling is „eene inmenging van den staat in eene bijzondere huishouding, die niet met de gezonde begrippen der grenzen van het Staatsgezag kan worden overeen gebragt en tot kwetsing van godsdienstige belangen leiden kan," wij voegen daarbij: leiden zal. „Wanneer eene kerkelijke gemeente, zoo gaat het voorlopig verslag voort, tot den aanleg eener bijzondere begraafplaats besluit, moet zij daarin niet kunnen worden verhinderd door eene bepaling der te heffen renten op zoó laag bedrag, dat het der gemeente onmogelijk wordt, het noodig kapitaal voor den aanleg bijeen te brengen. Zelfs zou het de vraag zijn, of, indien de kerkelijke gemeente, na aflossing van het aanleg-kapitaal, uit de begrafenis regten op haar kerkhof eenig voordeel trok, het op den [illegible] der Regering ligt om dit te vermijden."

Wat antwoord de Regering daarop? Met als zeker te stellen wat betwist wordt. Zij verklaart het regt te hebben om de tarieven te stellen. Maar dat is juist de vraag, die bewezen moet worden, of de Staat namelijk het regt heeft zich te mengen in eene bijzondere kerkelijke huishouding, vooral als de kerkelijke huishouding reeds in eene andere wet aan de vrije regeling van de kerkgenootschappen is overgelaten. Men raadplege art. 1 van de wet tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen. De kerkelijke begrafenis, met al wat daarmeê in verband staat, behoort tot de jurisdiktie van den Bisschop in zijn diocees. Elk kerkelijk begrafenis-reglement, met de tarieven daarin begrepen, moet aan de goedkeuring van den Bisschop worden onderworpen. Daarin is een meer dan genoegzame waarborg, dat de tarieven tot geen misbruik aanleiding zullen geven. Overigens is het ongehoord, dat over *hooge* tarieven ooit is geklaagd. Op alle Katholieke kerkhoven is het regel, dat er eene kostelooze plaats is voor de armen, en dat voor de burger- en aanzienlijke standen de graven berekend worden naar verschillende klassen, waaromtrent de keus vrij blijft. De bewering der regering hangt derhalve van alle zijden in de lucht. Zij beroept zich op bestaande wetten; maar die dagteekenen allen van een tijdvak, toen de Staat ingreep op de Kerk, een ongelukkig tijdvak, dat door de Grondwet van 1848 is gesloten, maar waarop de Regering, de Grondwet vergetende en voortlevende op traditiën van het verworpen tijdvak, steeds tracht terug te komen. Dat kan niet opgaan en moet geweerd worden, ook in deze zaak, die van een zeer teederen aard is. Zij staat in verband met andere quæstiën, die de kerkelijke begrafenis regelen, weshalve de Regering, door hare inmenging in de tarieven zonder dat zij het wil, zal betrokken worden in andere kerkelijke bemoeijingen, als het artikel ongewijzigd doorgaat.

De memorie van Beantwoording wederspreekt ten slotte het voorbeeld, door het voorloopig verslag aangevoerd uit het lager onderwijs. De wet op het lager onderwijs heeft te regt begrepen, dat zij 't aan de vrije scholen moest overlaten haar schoolgeld te regelen gelijk zij 't verkiezen. Het voorloopig verslag had daarop te regt gewezen als op een punt van vergelijking. Wat zegt de Regering daarop? Zij beweert dat de vergelijking niet opgaat. En waarom zou de vergelijking niet opgaan? Ziehier de argumentatie. De schoolwet stelt de gemeentescholen open voor alle kinderen; en de begrafenis-wet sluit de burgerlijke begraafplaats voor de gezindten, die een eigen kerkhof hebben. Het is waar, het verschil bestaat in de voordragt van wet, maar mag er niet blijven. De voordragt is op dat punt wederregtelijk. Elk ingezeten, van welke godsdienst hij ook zij, heeft regt op eene plaats op het burgerlijk kerkhof, als hij niet verlangt begraven te worden op het kerkhof zijner gezindte; middelerwijl van den anderen kant, gelijk wij bereids hebben aangetoond, geene gezindte kan gedwongen worden, op haar kerkhof een lijk van een geloofsgenoot te ontvangen, als dat strijdt met de kerkelijke wetten. Er moet dus plaats zijn voor den Katholiek op het burgerlijk kerkhof, en derhalve is de vergelijking van de school met de begrafenis omtrent de bepaling der tarieven juist en afdoende.

Wat blijft er dan nog over? Niets hoegenaamd, dan de poging der Regering om zich te mengen in eene kerkelijke aangelegenheid, op het gevaar af van ergerlijke botsingen tusschen Staat en Kerk te provoceren.

Het *Zondagsblad* komt op tegen onze opvatting van zijn artikel over de spoorwegen en zegt, dat wij daarin ten onregte „een ondersteuning en goedkeuring van de handelingen en plannen der Regering" gezien hebben. Het blad betuigt overigens zijn leedwezen van, naar het schijnt, „voet gegeven te hebben aan een verkeerde uitlegging" zijner bedoeling. Ten einde deswege geen twijfel overig blijve, geeft het *Zondagsblad* in dit nader artikel zijn bezwaren te kennen, welke, zelfs de rigting daargelaten, bij hem tegen de ontwerpen der Regering bestaan. Niet de minste daarvan is, dat dien ten gevolge op de schouders der natie een nieuwe rentelast van ruim 31 millioen jaarlijks zal worden gelegd. De billijkheid vordert, dat wij deze opmerkingen vermelden; wij het *Zondagsblad*, zooals uit zijn verklaringen blijkt, bepaald tegenstander der voorgestelde spoorwegplannen zijnde, niet gaarne als voorstander daarvan te boek wil staan.

Desniettemin houdt het blad zijn bewering vol, dat het minder de ministers, dan wel de Kamers der Staten-Generaal, of liever onze parlementaire regeringsvorm zijn, die de schuld moeten dragen van het gebrekkige der voorgedragen spoorlijnen, en verlangt van ons dat wij dit vraagstuk eens overwegen. Hoe wij het echter keeren of wenden, wij moeten daaromtrent met het *Zondagsblad* van meening blijven verschillen. Ongetwijfeld, even als elk ander, heeft het konstitutionneel regeringsstelsel zijn nadeelen, en daarvan is niet het minste dat groote openbare werken onder zijn invloed trager tot stand komen dan elders, waar het hoog bestuur kan doortasten, zonder op verschillende eischen en belangen te behoeven acht te slaan.

Evenwel, België kan er onder anderen het bewijs van leveren, behoeft het konstitutionneel stelsel geen voortdurende hinderpaal te zijn tot het verkrijgen dier werken. Wanneer men echter, zoo als onze ministers gedaan hebben, de slechtste en kostbaarste rigtingen kiest, en om daarvoor de stemmen te winnen, welke de algemeen gewenschte wegen van zelf erlangen zouden, er nog slechtere lijnen aan toevoegt, dan handelt men niet krachtens een noodzakelijkheid, uit onze staatsinstellingen voortvloeijende, maar men maakt, om zijn oogmerken door te drijven, misbruik van de eigenaardige gebreken, die deze instellingen aankleven. Met andere woorden, tegen de uitdrukkelijke bedoeling van de Grondwet in, trachten die ministers door een zamenkoppeling van ongelijksoortige lokale belangen op de beslissing der afgevaardigden invloed uit te oefenen, hoewel deze, volgens hun eed, verpligt zijn alleen met het algemeen staatsbelang te rade te gaan. Langs zijdelingschen weg zoeken zij te bereiken dat de vertegenwoordigers van het geheele Nederlandsche volk zullen stemmen als waren zij slechts vertegenwoordigers van Dordrecht, Venlo, enz. Derhalve zijn het niet de staatsinstellingen, die hier zondigen, maar alleen degenen, wier handelingen lijnregt tegen den geest en de letter dier instellingen aandruischen.

Wij hopen dat het *Zondagsblad* zich met deze opmerkingen tevreden houden zal, want wij kunnen er niet op terugkomen. Een diskussie over onze staatsinrigting,

het, op wettige wijze tot stand gekomen, sedert jaren geregeld werkt, oordeelen wij te onnoodig en te onvruchtbaar om geneigd te zijn er ons mede in te laten.

De *N. Noordbrabander* bevat de volgende teregtwijzing:

„Wij lezen heden in eenige Holl. dagbladen o. a. het *Handelsblad*, *de Tijd*, enz. „dat bij de Tweede Kamer „der Staten-Generaal weder onderscheidene adressen „betreffende de spoorweg aangelegenheden zijn ingeko„men", als o. a. van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's Hertogenbosch, „die verlangt dat de „oorspronkelijke rigting van den Zuiderspoorweg van „Tilburg op 's Bosch, Helmond enz. behouden blijve."

„Daar eene halve mededeeling veelal tot volslagen dwaling of geheel verkeerde opvatting leiden kan, achten wij het noodzakelijk nogmaals de konkluzie van het adres dier Kamer mede te deelen. Zij luidt:

„De Kamer van koophandel en fabrieken te 's Hertogenbosch neemt derhalve de eerbiedige vrijheid, U, „Mijne Heeren, eerbiedig, maar ernstig en dringend te „verzoeken, Uwe goedkeuring te weigeren aan de wets„voordragt der Regering ten aanzien van de Zuider„spoorwegen, en Z. M. onzen geëerbiedigden Koning in „nadere overweging te geven, dat Utrecht het punt van „verbinding van den Noorder- en Zuider-spoorweg worde. „Of zoo, naar Uw wijs oordeel, aan de rigting Bre„dius c. s. de voorkeur moet gegeven worden, alsdan „de daarin voorgestelde wijzigingen niet aan te nemen, „maar de rigting van Tilburg op 's Hertogenbosch, „Helmond enz. te behouden." „Men ziet het: hetgeen door bovengenoemde bladen als het hoofdpunt van het adres der Bossche Kamer wordt aangegeven, staat inderdaad geheel op den achtergrond en is een geheel en al sekondair verzoek, het is heel en al een *pis-aller*."

Bij de verkiezing voor een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te 's Bosch; zijn ingekomen 1707 geldige stemmen. Gekozen Mr. A. F. X. Luyben met 993. Mr. H. Sassen verkreeg 570 stemmen.

De minister van Financiën maakt bekend, dat bij hem ontvangen is eene som van *f* 35.15, door een onbekende ingezonden tot voldoening van aan den lande verschuldigd successieregt der nalatenschap van J. H. t. B. te B.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van gisteren, waren als volgt: Kalveren, 1ste kwal. *f* 60, *f* 80; 2de kwal. *f* 50, *f* 70; 3de kwal. *f* 40, *f* 60. Schapen *f* 20, *f* 26. Varkens 44, 46 ct. het Ned. ℔.

Z. M. heeft benoemd tot onderwijzers van de derde klasse voor de dienst in Nederlandsch Indië, J. H. Beddigs, J. Bekbergen, H. F. J. Camauer, J. van Hout, D. S. de Jong en J. A. Vermeulen.

's GRAVENHAGE, 13 Okt. Het diner, dat gisteren door baron Dujardin, minister van Z. M. den Koning der Belgen alhier, ter eere van Z. K. H. den graaf van Vlaanderen werd gegeven, was zeer luisterrijk; het werd door leden van het korps diplomatiek, groot-officieren van 's konings huis, ministers, den kommissaris des konings in deze provincie, den generaal-majoor Wilbrenninck, provincialen kommandant en eenige andere genoodigden bijgewoond. Gedurende het diner werden er, door de kapel van het muziekkorps van het regiment grenadiers en jagers, verscheidene muziekstukken uitgevoerd.

De graaf van Vlaanderen, vergezeld van HD. gevolg, heeft ook een bezoek te Delft gebragt, den koninklijken grafkelder en aldaar gevestigde rijksmagazijnen bezigtigd. Gisteren voormiddag heeft de graaf Scheveningen en het gemeentebadhuis met een bezoek vereerd. Z. K. H. heeft eene wandeling aan het strand gedaan, zich eenige oogenblikken opgehouden bij den afslag van den visch en zijne aandacht geschonken aan het zoogenaamd trekken van de pinken.

ROTTERDAM, 12 Okt. Heden avond arriveerde alhier ten ongeveer 10½ ure van 's Hage, Z. K. H. de graaf van Vlaanderen en gevolg. Z. K. H. heeft zich dadelijk aan boord begeven van het hier gereed liggende Belgische stoomjagt *Le Diamant*, waarmede de graaf morgen ochtend vroeg de terugreis naar België zal aanvaarden.

APELDOORN, 12 Okt. Men verneemt, dat Z. M. de Koning zich aanstaanden Zaturdag den 15n dezer, voor eenige dagen naar de rezidentie zal begeven.

Gisteren heeft Z. M. weder drie herten geschoten.

ALBLASSERWAARD, 10 Okt. Onder de gemeente Ameide werd heden morgen, in de nabijheid der eendenkooi aldaar, een levend kind gevonden. Dat kind, zeven weken oud, was, zoo als later is gebleken, daar nedergelegd, door de moeder zelve, eene ongehuwde dienstmeid, wonende onder Meerkerk. Zij had het des middags te voren, behoorlijk gekleed, op stroo daar nedergelegd, nadat zij te vergeefs had beproefd het tegen geringe som wekelijks door haar ter verzorging van het kind, uitbesteden, verder te doen verplegen. Het kind wordt thans te Ameide behoorlijk verpleegd, terwijl door den burgemeester proces verbaal van de toedragt der zaak is opgemaakt.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

PARIJS, 12 Okt. De bisschoppen van Nevers en Evreux hebben cirkulaires uitgevaardigd, waarin zij protesteren tegen de gebeurtenissen in Romagna. Door den bisschop van Orleans is een nieuwe manifestatie in dien geest gedaan.

Volgens berigt uit Alexandrië is daar een afgezondene van den sultan aangekomen, die aan den onderkoning het bevel overgebragt zich te verzetten tegen de werkzaamheden ten behoeve van het Suez-kanaal.

LONDEN, 13 Oktober. De Koningin verlaat heden Balmoral en begeeft zich overmorgen van Edinburg naar Wallis.

Volgens den *Daily News* is een botsing tusschen Midden-Italië en Oostenrijk waarschijnlijk.

PARMA, 12 Oktober. Op last van diktator Farini zijn 12 personen, verdacht van deelneming aan den moord van Anviti, in hechtenis genomen. Ook heeft die overheidspersoon een strenge proklamatie afgekondigd. Toskaansch-Modeensche troepen omsingelen de stad.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Okt. De uit Zurich ontvangen berigten bevestigen niet wat dezer dagen nopens de aanstaande onderteekening van het vredestraktaat en den inhoud er van gemeld werd. Naar het schijnt was hetgeen daarbij van een bepaalde schikking gezegd werd niets anders dan een nieuw voorstel van wege Sardinië, behelzende het maximum der koncessie, welke het kabinet te Turijn wil doen ter regeling der Lombardische schuld. Nu zou Frankrijk met die koncessiën vrede hebben en met zijn bondgenoot in overeenstemming zijn, om ze te ondersteunen; maar Oostenrijk weigert iets van zijne eischen af te staan, zoodat er hier reeds sprake is om de quaestie aan de beslissing van een derde mogendheid te onderwerpen, terwijl te Turijn Oostenrijk wordt beschuldigd van de onderhandelingen slepende te houden in afwachting van de lente om dan den oorlog te hernieuwen. Misschien is die meening ontstaan uit een in Piëmonts hoofdstad verspreid gerucht, waaraan evenwel slechts voorwaardelijk mag geloofd worden, en volgens 'twelk Oostenrijk den Paus het behoud van zijn wereldlijke magt in de Legatiën zou gewaarborgd hebben.

— Ook de Bisschoppen van Tours en Rodez hebben, de een in een cirkulaire aan zijn geestelijkheid, de andere in een brief aan een dagblad, hun afkeuring te kennen gegeven van de gebeurtenissen in den Kerkelijken Staat, en dat in niet minder krachtige taal dan hun voorgangers.

— De betrekkingen tusschen den H. Stoel en Frankrijk worden steeds verwarder en weldra zouden hiervan duidelijke blijken kunnen ontwaard worden. De Fransche geestelijkheid levert voortdurend het bewijs van vastberadenheid en het misnoegen der Regering hierover neemt meer en meer toe. Sommigen meenen, dat het niet te verwonderen zou zijn, als de *Moniteur* den een of anderen dag het berigt behelsde, dat het Fransche bezettingsleger Rome in een bepaalden of onbepaalden tijd verlaten moet. Het keert daarom niet naar Frankrijk terug, maar zou, naar men meent, alleen door de hoofdstad te verlaten en bijv. naar Civita-Vecchia op te rukken, eene wijziging kunnen brengen in de zienswijze van Kardinaal Antonelli. Men vreest dat de tegenwoordige stemming der Regering zeer gemakkelijk tot zulk een stap zou kunnen voeren, en dit zou tot eene uitvoering van den brief aan Edgard Ney leiden.

— De waarschuwing, aan den *Univers* gegeven wegens het in dat blad den 8n dezer, onder den titel van *l'Europe en Asie* verschenen artikel van den heer Louis Veuillot, waarin onder anderen betoogd wordt, dat Frankrijks toestand in het Annamitische rijk oneindig ellendiger is dan vóór den oorlog, en de rampzalige Christenen, ten getale van honderden en duizenden martelaars, den bijstand zullen boeten, dien Frankrijk hun heeft voorgespiegeld, beweert dat dit artikel lasterlijk en beleedigend voor het keizerlijk goevernement is, doordien het dat goevernement verwijt onbekwaam en zwak te zijn en het beschuldigt den roem en de belangen van het land in Azië uit het oog te verliezen; dat het artikel wijders de expeditie tegen Cochin-China, ten voordeele van het Christendom en de beschaving zoo edelmoedig ondernomen, voorstelt als het martelaarschap van duizenden Christenen ten gevolge te zullen hebben.

Te gelijk met de waarschuwing aan den *Univers* bevatte de *Opinion Nationale* een zeer heftig schrijven van den bekenden Edmond About tegen den Bisschop van Orleans, die hem in zijn laatsten herderlijken brief een laffen lasteraar noemt.

— In een korrespondentie van 11 Okt. leest men: „Terwijl de houding der Piëmontesche bladen bij den moord van Anviti lof verdient, wordt men beleedigd door het verhaal der officiële pers van Parma. Het regeringsblad spreekt over de moordenaars als eene moeder over hare zoontjes, die ondeugend geweest zijn, terwijl zij voor het slagtoffer slechts schimp en hoon heeft. Het blijft nog onbegrijpelijk, waarom de overheid eerst drie volle uren na het gruwelfeit de militairen tegen het graauw liet oprukken. Misschien stonden haar geen toereikende middelen ten dienste, en in dat geval was het te wenschen, dat een hier in omloop zijnd gerucht waarheid behelsde, namelijk dat een deel van het Fransche bezettingsleger bevel gekregen had Parma binnen te rukken."

— De Fransche bladen bespreken algemeen de expeditie tegen Marokko, onder het kommando van generaal Martimprey, opperbevelhebber der Algerijnsche troepen. Het *Journal des Débats* behelst een brief uit Oran, waarin wordt opgemerkt dat men, behalve het doel om de Marokkanen, die onlangs het Algerijnsch grondgebied hebben geschonden, te kastijden, wel voornemens kon zijn de grens der Fransche bezittingen eenige mijlen verder te brengen, om zoodoende de invallen te verhoeden waarvan de Fransche kolonisten gedurig veel te lijden hebben. Dat rezultaat zou, volgens die korrespondentie verkregen worden door bij de kolonie de bergen te trekken, die er nu de grens van vormen en den woesten stammen van Marokko tot schuilplaats dienen, en de grens tot aan den stroom Moulouia te brengen.

Aan die uitbreiding der Fransche bezetting zouden noodwendig de Zafarina-eilanden, bijna tegenover dien stroom gelegen, moeten worden toegevoegd. De afstand daarvan zou door middel van minnelijke onderhandelingen met Spanje kunnen verkregen worden.

Intusschen wordt de Spaansche expeditie georganizeerd, en ondanks de geruchten die voortdurend loopen nopens eene schikking, stelt de *Correspondencia autografa* den oorlog als waarschijnlijk voor. De voor de expeditie bestemde troepen, waarover maarschalk O'Donnell, naar men zegt, het kommando zal voeren, hebben 58 kanonnen en een duizendtal paarden.

— Sommige berigten uit Rome melden dat na het vertrek van den Paus naar Castel Gandolfo, eene demonstratie aan de Sardinische ambassade plaats heeft gehad. Eene menigte bezoekers, welke men op 10,000 begroot, hebben hunne kaartjes aan de ambassade afgegeven. De Fransche gendarmerie heeft de rust bewaard, doch de indruk der demonstratie was groot.

De graaf Della Minerva zou den volgenden dag vertrekken. Men ziet nieuwe demonstratiën te gemoet.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Okt. Z. H. de Paus heeft aan de Aartsbisschoppen en Bisschoppen van Ierland, als antwoord op hun schrijven, den volgenden brief gezonden:

„PIUS IX, Paus.

„Eerwaardige Broeders!

„Heil en Apostolischen zegen.

„Te midden van ernstige en moeijelijke zorgen, vol kommer en bitterheid, strekten ons uw onderdanige en deelnemende brieven van den 4n dezer, uit Dublin, waar gij bijeen waart om onder goddelijke ingeving te beraadslagen over eene geschikte wijze om dreigende gevaren, en het verderf uwer kudden door gemengde scholen te ontgaan, tot geen geringen troost.

„Dat blijk uwer herderlijke zorg was ons zeer aangenaam, vooral in tijden, zoo vol kwade voorteekenen als de tegenwoordige, en het is de dierbaarste wensch onzes harten, dat alle heilige kerkvorsten in ijver en waakzaamheid verdubbelen, om de zaak Gods en der H. Kerk te verdedigen en te doen zegevieren. In dezelfde letteren werden wij gedrongen tot de verblijdende erkenning uwer opmerkenswaardige getrouwheid en liefde en uwer onderwerping aan den zetel van Petrus, terwijl Wij tevens zagen welke bittere angsten U veroorzaakt worden door Onze benarde omstandigheden, die het gevolg zijn der misdadige plannen van kwaadwilligen, welke op alle wijzen een vernielenden oorlog trachten te voeren tegen de Kerk en den Apostolischen Stoel.

„Ofschoon die waarlijk godsdienstige uitdrukking van een gevoel, Katholieken prelaten zoo waardig, ons niet nieuw en bij gevolg niet onverwacht is, toch heeft zij ons met den zoetsten troost vervuld en tot de innigste gevoelens voor U, Eerwaardige Broeders, bewogen. Maar wat ons misschien het meest verheugde, is de vaardigheid waarmede gij, gehoor gevende aan onze voorschriften en onze wenschen verwezenlijkende, openbare gebeden in uwe kerken bevolen hebt. Want het is overbodig u, eerwaardige broeders, te doen opmerken, dat, zoo het altijd noodzakelijk is innige en aanhoudende gebeden tot God op te zenden, om de booze oogmerken van dwalende menschen te verijdelen en hen op den weg des heils terug te voeren, dit vooral noodig is bij deze treurige omstandigheden, terwijl de listigste uitdenkers van de logen en de verbreiders der terugstootendste staatkundige beginselen zich beijveren,

[illegible] valsche en boosaardige plannen, de gemoederen te verderven en, zoo dat mogelijk ware, de Katholieke godsdienst geheel omver te werpen.

„Wij echter, het onbepaaldste vertrouwen in den goedertieren Vader der Barmhartigheid stellende, wij zijn vol van de vurigste en zekerste hoop, dat Hij ons versterken en troosten zal te midden onzer rampen en dat Hij, door zijne genade en almagtigen wil, de vijanden der Kerk en van den apostolischen Stoel tot het besef hunner pligten zal doen wederkeeren en in de wegen van waarheid, regtvaardigheid en zaligheid zal terugleiden.

„Niets kan ons dus troostrijker zijn dan de gelegenheid welke ons aangeboden wordt, U op nieuw de verzekering en bevestiging te geven der genegenheid, waarmede wij U allen, Eerwaardige broeders in onzen Heer Jezus Christus, omhelzen. Als blijk onzer hoogste welwillendheid en liefde, geven wij uit het diepste onzes harten, niet slechts aan u allen, Eerwaardige broeders, maar ook aan de kudden, die uw herderlijk opzigt toevertrouwd zijn, onzen apostolischen zegen.

Gegeven te Rome, 22 Aug. 1859."

— Naar men zegt, heerscht er in het kabinet ten aanzien der Chinesche quæstie de grootste tweespalt, zelfs in zooverre dat daardoor alle [illegible] bij het goevernement [illegible]; hoewel de toebereidselen voor een [illegible] expeditie met den meesten ijver in de tuighuizen worden voortgezet.

De *Morning Star*, welk blad met den heer Milner Gibson in betrekking staat, eischt de onmiddellijke terugroeping van den heer Bruce, den Engelschen gezant in China; en schijnt te verklaren, dat alleen op die voorwaarden, zijne in staat van beschuldigingstelling voor het hoogste kriminele hof, het Hoogerhuis, niet zal geëischt worden van het parlement.

Daarbij herinnert het blad, dat de meerderheid van 263 tegen 247 stemmen, die den 3 Maart 1857 onder het ministerie Palmerston voor de ontbinding van het Lagerhuis stemden, tot hoofdorganen lord John Russell, en de heeren Gladstone en Milner Gibson hadden. Hoewel de omstandigheden thans anders zijn en sommiger hunne denkwijze eenigzins gewijzigd kunnen hebben, zou het echter stellig schijnen, en dit wordt door de *Manchester Guardian* bevestigd, dat het kabinet niet alleen nog geen besluit heeft genomen, maar zelfs dat het den *casus belli* nog niet als genoegzaam bewezen beschouwt. Lord John Russell zou tot de politiek der oorlogsgezinden overhellen; maar tegen een Chineschen oorlog zouden de heeren Gladstone en Milner Gibson zich bepaald verzetten, zoowel uit het oogpunt der wettigheid van dien oorlog als uit dat der financiën.

— De [illegible] Stephenson is, naar men verneemt, weder verergerd, zoodat de geneesheeren de hoop op zijn herstel hebben moeten opgeven.

— Uit Greenock wordt gemeld, dat aldaar in de rivier tusschen het roode licht en het batterij-punt een walvisch gezien is, die een stoomboot, waarop muziek werd uitgevoerd, scheen te volgen. Een inwoner van genoemde stad verklaart, dat wanneer hij met zijn visschersboot te Strove-Point ligt, hij slechts behoeft te fluiten om een menigte zeehonden rondom zijn vaartuig te doen verschijnen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Okt. Naar gezegd wordt zou, ten gevolge der konferentiën, dezer dagen tusschen den Keizer, den graaf von Rechberg en den prezident van het Saksische kabinet gehouden, het bepaald besluit zijn genomen, om bij gelegenheid der opening van de Bondsvergadering te Frankfort een motie uit te lokken, waaraan, zooals men verwacht, de meerderheid dier vergadering hare adhæzie zou geven. Ze zou dienen om door de Bondsvergadering-zelve die bepalingen van den Bond aan te wijzen, welke geschikt mogten worden geacht ten gunste der orde en onveranderlijkheid in de Bondsstaten, gewijzigd te kunnen worden.

Daardoor zou men aan Pruissen elk voorwendsel ontnemen om tusschen beide te treden ten voordeele der hervormingen, waarmede zich op dit oogenblik geheel Duitschland bezig houdt, doch waarvan Pruissen uitsluitend gebruik zou willen maken ten gunste van zijn politieken invloed in de 35 Duitsche Staten.

— Al de staatkundige gevangenen, behalve een paar uitzonderingen, die veiligheidshalve naar de militaire gevangenis te Jozefstad waren vervoerd, zijn op bevel van het goevernement naar hunne haardsteden gezonden. Daarentegen zijn de uit het Venetiaansche ontvangene tijdingen zeer onrustbarend. De gestadige pogingen van eene zekere partij om de bewoners van dat land tot emigratie aan te sporen, worden vaak met welslagen bekroond, ondanks de verwachting die men heeft dat het Venetiaansche dra meer vrijheid zal genieten dan Piëmont. Verscheidene personen, bij wie kompromitterende papieren, van het voorloopig bewind in de Romagna afkomstig, gevonden werden, zijn des nachts, op het oogenblik dat zij eenige jongelieden naar de grenzen wilden vergezellen, om bij de legioenen van Midden-Italië te worden ingelijfd, in hechtenis genomen. Men verwacht dat de ontbinding van de wervingskommissie, de gevangenneming van de hoofden er van, en de straf die hen bedreigt, spoedig een einde aan die misdadige handelingen in Oostenrijksch-Venetië zullen maken.

— Even als in Frankrijk, schrijven ook in Duitschland verscheidene Bisschoppen buitengewone gebeden uit voor den Paus en protesteren in hunne herderlijke brieven tegen de aanslagen, waaraan het wereldlijk gezag van den H. Stoel thans bloot staat. De Bisschop van Munster heeft o. a. in zijn diocees verordend, dat het gebed *pro papa* alle dagen dat de kerkgebruiken het toelaten, onder de Misgebeden opgenomen worden zal; dat alle priesters, zoo wereldlijke als geordende zoo spoedig mogelijk een H. Mis moeten lezen ter intentie van den H. Vader en van zijn voorspoed; dat de ordensgeestelijken, die nog geen priesterwijding ontvangen hebben, alsmede alle nonnen eenmaal tot dezelfde intentie ter H. Tafel zullen naderen; dat alle geloovigen uit den leekenstand hunne eerstvolgende Kommunie tot hetzelfde einde aan God zullen opdragen. Voorts heeft de Bisschop bepaald, dat op zon- en feest-, zoowel als op werkdagen na een der Missen overluid in de Duitsche taal een kort gebed voor het Opperhoofd der Kerk gelezen zal worden.

— De *Ostdeutsche Post*, een ministerieël Oostenrijksch blad, zegt in zijn nommer van den 6n: „Het brandpunt van het Italiaansche vraagstuk is thans te Rome, en onder al de bescheiden, behoorende tot de algemeene geschiedenis van onze dagen, is er geen van meer gewigt dan de jongste allokutie van den Paus (houdende klagten over, en protest tegen de handelingen van het revolutionnaire bestuur der Romagna). Maar de historische beduidenis van dit staatsstuk strekt zich veel verder uit dan de aanhangige zaak van Italië. Het geldt voor den Heiligen Stoel niet slechts het behoud van eenige provinciën; het Pausdom wordt niet alleen in zijnen vorm, in het uiterlijke aangevallen; het wordt ook in zijnen innerlijken aard aangetast; en dat het in die moeijelijkheden verkeert is te wijten aan de politiek van eenen Staat, welke sedert zijn ontstaan tot heden steeds tot de voornaamste steunsels der Katholieke Kerk had behoord. Het is eene gebeurtenis van het grootste gewigt, het pausdom in de noodzakelijkheid gebragt te zien om voor zijn bestaan en voor zijn regt op te komen in den persoon van zijnen bejaarden en zieken vertegenwoordiger. Pius IX doet een beroep op het geloof en het gemoed der Katholieke wereld; hij veroordeelt voor de vierschaar van het Katholieke heelal de staatkunde dergenen, welke den Heiligen Stoel willen omverwerpen en tevens voorgeven hem eerbied toe te dragen en getrouw te blijven. De Katholieke wereld is groot; en thans is het zaak voor haar, in de tegenwoordige omstandigheden te toonen, dat zij in de daad nog eene eendragtige, sterke en van hare sterke bewuste wereld is. Het lijdt geen twijfel, dat bij het aanhangige vraagstuk, hetwelk zich in de eerste plaats als eene zaak van politiek en van materiëel belang voordoet, ook een godsdienstig beginsel van groot gewigt betrokken is. Indien al de bisschoppen van de katholieke wereld aan de roepstem van den opperpriester gehoor gegeven, kan daaruit eene gisting, eene spanning ontstaan, waarvoor de magt van Sardinië in het niet zinkt en waartegen Frankrijk zich niet zal durven verzetten. Uit die beweging kunnen gevolgen voortkomen, welke zich veel verder uitstrekken en veel hooger reiken dan de vraag, hoe over het grondgebied van Midden-Italië beschikt zal worden. In zulk een verband met de taak van het pausdom staande, wordt het Italiaansche vraagstuk in de daad eene zaak van gewigt voor de wereldgeschiedenis."

— Een Tyroolsch blad spreekt over een huwelijk, dat in December 1858 in een dorp bij Roveredo gesloten werd, en sinds dien de geestelijke en wereldlijke overheid aldaar sterk bezig gehouden heeft. Twee verliefden, in weerwil aller pogingen, geen vergunning tot een burgerlijk huwelijk kunnende verkrijgen, besloten, op het konkordaat steunende, de wereldlijke wetten te ontduiken en te huwen. Met twee getuigen wachtte het paar den pastoor in zijne woning op, en, de handen in een leggende, verklaarden zij wederzijds, elkander te willen huwen. De verbaasde pastoor gaf hiervan onmiddellijk kennis aan de overheid, welke zich tot het bisschoppelijk bestuur wendde, om te vragen of zulk een huwelijk geldig was. Het antwoord hierop luidde, dat volgens de H. Kanonen en de sinds het sluiten van het Konkordaat uitgevaardigde kerkelijke besluiten voor geestelijken in huwelijkszaken, deze echt als geheel en al geldig moest beschouwd worden, dat de Bisschop den stap echter diep betreurde en het paar met zijne twee getuigen onder interdikt moest stellen. Op grond dier beslissing veroordeelde de regtbank den man tot vier, de vrouw tot twee en een der getuigen tot eene maand gevangenschap met strenge vasten. De andere getuige werd, bij gebrek aan bewijzen, vrijgesproken. Allen teekenden appèl aan, waarop de man met drie maanden en de vrouw tot 14 dagen gevangenschap gestraft werd en het vonnis van den getuige onveranderd bleef. Het vasten wordt echter op alle drie toegepast.

BERLIJN, 11 Okt. In de *Köln. Zeit.* leest men:

„Onder de dienaren van den heer van Munchhausen was er een die bijzonder goede diensten deed, de man namelijk, die het gras hoorde groeijen. Deze man met wonderbare ooren heeft een talrijk nageslacht en de *Nord* is zoo gelukkig geweest een lid er van in dienst te kunnen nemen. Deze fijngehoorige heeft te Parijs zijn oor op den grond gelegd en alle gesprekken, te Biarritz gehouden, afgeluisterd. Het laatste onderhoud van den Keizer met vorst von Metternich werd door den prins von Oldenburg, lord Cowley en, op onzigtbare wijze, door gemelden berigtgever van den *Nord* bijgewoond. De Oostenrijksche gezant weidde er over uit dat zijne Regering er bij bleef, dat bij het vredesverdrag van Zurich de præliminairen van Villa-Franca, met betrekking tot den terugkeer der hertogen, moesten herhaald worden, ofschoon hij toegaf dat de Keizer van Oostenrijk tot hunne herstelling geen geweld zoude gebruiken. De Fransche Keizer merkte aan, dat de volkeren zich sedert den vrede van Villafranca, zoo eenparig en nadrukkelijk tegen den terugkeer der hertogen verklaard hadden, dat het eenvoudigst verstand voorschreef, dat men hierop acht gaf. Waarom over den terugkeer in den vrede van Zurich te spreken, als daar toch niets van komen zal? Een ander vraagstuk is dat der inlijving en daarover moet Europa beslissen. Vorst Metternich bleef er echter bij, dat Oostenrijk den vrede niet teekenen kon indien genoemde bepaling niet herhaald werd, en de Keizer zeide hierop ten laatste, Keizer Frans Jozef te raden, den geest der præliminairen van Villafranca niet te overdrijven.

„Aldus berigt de Parijsche korrespondent van den *Nord* en hij mag zijne mededeelingen verantwoorden."

— Men weet, dat koning Oscar van Zweden den 8sten Julij is overleden, en dat zijne begrafenis met buitengewone plegtigheid te Stockholm heeft plaats gehad. Maar wat misschien velen niet weten is, dat elk inwoner van het koningrijk, ten gevolge van het overlijden van dien diepbetreurden vorst, gedwongen is den rouw te dragen. Ziehier over dit gebruik en over de kleur der rouwkleeren de volgende wetenswaardige inlichtingen, welke ontleend zijn aan eenen brief, dd. 22 Sept. uit Stokholm: „Gij weet dat wij, bij het overlijden van onze koningen, allen den rouw moeten dragen; doch gij weet ongetwijfeld niet, onder welke zonderlinge vormen. De vrouwen zijn in het zwart gekleed en dragen eene witte muts met zwarte linten en eene wijde witte pelerien; dit geeft haar het voorkomen van postulanten van zekere Fransch-godsdienstige kongregatiën. De mannen dragen behalve de zwarte broek, een zwart kleed met witten kraag en witte omslagen; verder dragen zij een witten halsdoek met eenen omslag van dezelfde kleur, gelijk onze magistraten in hof-kostuum. Verbeeldt u eene gansche bevolking in zulk eene kleedij, en gij zult een denkbeeld hebben van het eentoonigste en treurigste, doch indrukwekkendste schouwspel. Thans duurt het dragen van den rouw voort, en bij zal ten minste officiëel voortduren tot de zesde maand na het overlijden des Konings. Echter te rekenen van de derde maand ziet men af van den grooten rouw en wordt den enkelen aangenomen, welke overal gedragen wordt. Het zij genoeg gezegd, dat het hof en het land slechts in de maand Januarij hun normalen toestand zullen hernemen, dewijl Koning Oscar den 8n Julij ll. is gestorven."

— Tien millioen thalers moeten te Linz aan den Rijn geërfd worden. Omstreeks 80 jaar geleden verliet een knaap, Senarin Oellig genaamd, het land wegens het stelen van eenige druiven, dat toen gestraft werd met onder trommelslag door de straten der stad gevoerd te worden. Hij ontkwam dit door naar Engeland over te steken, waar hij op een schip dienst nam en later met de weduwe van een rijken gezagvoerder trouwde. Hij stierf kinderloos en zijn vermogen werd door de Nederlandsche Regering beheerd. Thans echter moet zijne familie te Linz volmagt erlangd hebben de nalatenschap, welke tot 10 millioen gestegen is, te verdeelen en wacht deze de betaling uit de handen der Pruissische overheid. Wat hiervan zij, blijft voor rekening der Staats-krant van Lintz.

— In Rusland verbiedt de wet den aankoop van lucifers. Deze worden intusschen heimelijk gemaakt en verkocht, en zijn, als vele andere zaken, een monopolie der policie, die haar voordeel doet met de wet te overtreden en handel drijft in lucifers, wat ieder weet en zeer natuurlijk vindt.

ITALIË.

TURIJN, 11 Okt. De *Armonia* zegt, dat het Spaansche episkopaat aan Pius IX een adres heeft gezonden, waarin het op nieuw zijn eerbied en gehechtheid betuigt. Z. H. had met innig genoegen dat stuk ontvangen.

— Uit Parma wordt geschreven: De moordenaars van kolonel Anviti zijn in handen van het geregt, en de overheid heeft op de bevolking al haar gezag herkregen. Het Piëmonteesch goevernement heeft aan een regiment Bersaglieri, dat bevel had op te rukken, tegenbevel gezonden.

BELGIË.

BRUSSEL, 11 Okt. Heden heeft te Laeken de lijkdienst plaats gehad voor Koningin Louiza Maria. De koninklijke familie en het hof woonden de H. Mis en het requiem bij. Gisteren is de prins van Chimay aangekomen en door den hertog van Brabant ontvangen.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		12 OKT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			
Nedérl. Bank	4	165½		
Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pCt.		64 3/16	64 5/16	64 5/16
Dito Dito	3	77¼	77⅜	77¼
Dito Dito	4	97 9/16	97 11/16	97⅝
Amortis. Syndikt	3½			
Aand. Handel-Maatsch.		127		
Oostind. Leening	4	97		
Aand. Holl. Spoorweg.				
Leening idem	4½ pCt.			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½			
Maatschappij van Weld.	4			
België, Cert. Aand. Bank	2½			
Dito bij *Rothschild*	2½			
Frankrijk, Certifikaten	3			
Spanje, Obligatiën	1½	33¼	33 7/16	33⅜
Dito	3			
Dito Binnenl.	3	42 9/16	42 13/16	42¾
Amortisable Schuld				
Bewijzen Coupon				
Crediet Instel. bij *Prost & Cº*				
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	44½		
Dito 1856/1857	3	43⅛	43¼	
Dito Uitgestelde				
Rusl. Obl. bij *Hope en Cº*	5 pCt.	104¼		
Dito bij idem 1828/1829	5	101⅞	102	
Cert. bij idem 1831/1833	5	86¼		
Dito bij idem 1840	4	82⅝	82¾	82⅝
Dito bij *Stieglitz*	4	82⅝	82¾	82⅝
Dito Nieuwe	4			
Dito 5de Serie	5	91½	92	92
Dito 1855, 6de Serie	5	100¼	100⅜	
Dito Adm. te Hamburg	5			
Dito dito te Londen	5			
Dito Dito dito	4½			
Inschrijving in Assignat.	6			
Certifikaten van dito	6			
Spoorweg Aktiën	5			
Polen, Aand. 1835, fl. 500		158		
Obligatiën	4 pCt.	78½	78¾	
Pruissen, Obligatiën	4½	98		
aandeelen 1854	3½			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5			
Dito dito	4			
Dito Metalliek	5	53 7/16	54 5/16	54⅛
Dito Rente Amsterdam	5	73¾	74⅛	73¾
Dito Nationale 1854	5	58 9/16	59 1/16	59
Dito idem	2½	28½	29	28 15/16
Weener Bank Aktiën		846		
Dito Aand. fl. 250, 1839		285		
Dito dito fl. 250, 1854	4 pCt.	268		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5			
Dito bij *Rothschild*	5			
Denemarken, Oblig. te Lond.	5			
Dito	3	82 7/16		
Brazilië, Geldl. 1824 v. £ 100	5			
Dito 1839 van £ 100	5			
Dito 1843 £ 100	5			
Dito 1852	4½			
Dito 1858	4½	91½		
Sardinië	5			
Peru, Geldl. 1851	4½			
Dito te Parijs				
Ecuador, Oblig. 1855	1	15 1/16	15⅛	
Venezuela, dito 5 pCt. thans	3	26 5/16	26 7/16	
Dito Uitgestelde	1	13⅝		
Grenada, Obligatiën	3½	15⅝		
Dito Uitgestelde		5	5 1/16	
Mexiko dito	3	21 1/16	21⅛	
Nrd.-Amer., Ph. *Hope en C.*, Lr. A				
Dito dito B				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Amerik. Bank Aktiën				
Illinois Spoorweg Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons	7 pCt.	80⅞		
Louisiana	5			
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5	3 13/16	3⅞	

Handel-Maatschappij kontant —; dito Leening 1858 4 pCt. —; Russ. Spoorweg volget. 221½, 22½, ¼; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. —; 3 pct. Russen 64½; Galv. 56.

Spaansche fondsen sluiten eenigzins aangenamer. Voor 't overige was de markt flaauwer gestemd, vooral voor Oostenrijksche.

Koers aan het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 13 Oktober tot 3¾ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64¼; Aand. Handel-Maatsch. —, Spanje, Binnenl. 3 pc. 42 9/16; Rusl. Obl. bij Hope en Cº. 5 pc. —, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 5 pc. 100¼; Oostenrijk, Met. 5 pc. 53¾, dito 2½ pc. 28⅝, dito Rente Amst. 5 pc. —, dito Nationale 1854 5 pc. 58¼.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

[illegible]WERPEN, 12 Okt. België 2½ pc. 55⅛ p; 4½ pc. 95¾ g; [illegible] Nation. 62¾; Spanje 1½ pc. 33⅜ p; 3 pc. [illegible]

[illegible] Rente kont. 4½ pc. [illegible] 3 pc. [illegible] mobilier 808.75; Fr. Oost. Spoorw. 1848.75; Russ. Spoorw. Mobiliel 502.50; Nationaal 3 pc. 65⅜; Spanje 1½ pc. [illegible] 43¼; Passive 10½; Cred. Spanje 272.50; Rom. Leening —.

MADRID, 11 Okt. Spanje 3 pc. 44.10; 1½ pc. 34.10.

LONDEN, 12 Okt. Cons. 95⅞ a 96; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 22½ a ¾; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. id. doll. bonds —; Grenada uitgest. 5¼ a 5½; id. werkelijke 17¾ a 18¼; 5 pc. Venez. 27¼ a 27¾; 2½ pc. id. 14½ a 15; 3 pc. Port. — a —; 3 pc. Spanje 46¼ a 46½; 1½ pc. id. 34 a 34¼; Coupons 4¾ a ⅞; Passive 11 a 11¼; 4½ pc. Russen — a —; 5 pc. id. — a —; 2½ pc. Holland — a —; 4 pc. id. — a —; Illinois Shares 63 a 64; id. 7 pc. Oblig. 77 a 78; Sardinië 86½ a 87½; Ecuador —.

WEENEN, 12 Okt. Met. 5 pc. 72.75; 2½ pc. —; Nat. 77.70; Loten 1854 4 pc. 110.—; Bank-Aktiën 890; Noord-Baan-akt. —; Oostenr. Cred. Loten 96; Cred. Anst. 206.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 263.—; Lomb. Venetiaans. —; Nieuwe —; Wissel op Londen 3/m. 12.12½; Parijs 48.30; Frankf. —; Amst. —; Goud 22; Zilver 18¼.

BERLIJN, 12 Okt. Metalliek 5 pc. 57; Nationale 62, Stiegl. 5de serie 96½; 6de id. 105; Rusland 4 pc. —; Nieuwe 3 pc. 65; Pruiss. Staats. 4½ pc. 102; id. Nieuwe 5 pc. 103⅛; Fr. Oost. Spoorw. 142½; Credit 82; Wissel op Londen 3/m. 6 th. 17⅞, Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt 141⅝, 2/m. 140⅞, Weenen —, Petersburg 95½.

FRANKFORT, 12 Okt. Metalliek 5 pc. —; Nation. 61¼, Cred. Akt. 192½, Spanje 3 pc. —, 1½ pc. —; Bankakt. 848; Wissel op Londen 116¾; Weenen 95⅛; Parijs —, Diskonto —.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55 9/16	2/m. Liverno	*f* 88½
Zigt	„ 55⅞	„ Napels	„ 79
2/m. Bordeaux	„ 55	3/m. Petersburg	„ 167
½/m. „	„ 55⅛	6/w. Weenen	„ 93½
3/m. Madrid	„ 241	„ Augsburg	„ 99
„ Cadix	„ 243	„ Frankfort	„ 99¾
„ Sevilië	„ 240	2/m. Hamburg	„ 35⅛
„ Bilbao	„ 240	Zigt	„ 35 5/16
„ Lissabon	„ 40⅜	2/m. Londen	„ 11.67½
„ Porto	„ 40¼	Zigt	„ 11.72½
3/m. Genua	„ 45½	Rotterdam	„ ¼

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 12 Okt.

Tarwe tot vorige prijzen aan konsumptie 126 ℔ ger. n. Poolsche *f* 265; 135 ℔ n. r. Zweedsche *f* 290; 134 ℔ p. dito *f* 295; 130 ℔ n. Groninger *f* 262; [illegible] Vriessche *f* 260; 121 ℔ o. dito *f* 228.

Rogge prijshoudend: 118 ℔ Petersburg *f* 170; 124, 126, 127 ℔ Pruissche *f* 195, 199, 201; 125 ℔ o. dito *f* 192; 125 ℔ Galatz *f* 194.

Garst in een. doen.; 114 ℔ j. Deensche *f* 184.

Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad: Holsteinsche 55½; Oostvriessche 53½ £. Op 9 vaten Olie te leveren: in April ek. 64½; Nov. 57½ £. *Raapolie* op 6/w. *f* 34¾; Vliegend *f* 33½; in Mei ek. *f* 35½; Nov. *f* 33¾ a ⅝; Dec. *f* 33⅛ a 34; *Lijnolie* op 6/w. *f* 32½; Vliegend *f* 31¼; in Maart, April en Mei ek. *f* 30¾; Nov. *f* 31¼ a 31; Dec. *f* 30¾. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37½; Vliegend *f* 36¼.

SCHIEDAM, 12 Okt. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Arensb. *f* 193 kt., 195 6/w. — Gerst: 129/2 ℔ Koersche *f* 170 6/w.; 138/2 ℔ Arensb. *f* 192 kt., 193 6/w.; 194 3/m. — Moutwijn *f* 13.50; Jenever *f* 19,—; Amst. Proef *f* 20,25 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 0,30 per ketel.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 Oktober.

BEVALLEN (8 Okt.): Vrouwe A. M. Tijdeman, geb. Berkhout, Z.

OVERLEDEN (8 Okt.): 't Dochtertje van J. Noback, 14 d. — (9 Okt.): 't Kind van F. W. Nienhaus, 3 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Okt. Helmers, Dolfijn, Rusland.
VLIE, 10 Okt. Sieka, de Groot, Petersburg.
HELVOET, 12 Okt. Therese (st.), Grangemouth.

UITGEZEILD.

TEXEL, 13 Okt. Rutters, Maria Anna, Genua. — Wirgis, Clasina Aldina, Triëst.
HELVOET, 12 Okt. Earl of Auckland (st.), Londen.
BRIELLE, 12 Okt. Admiraal Ver-Huell (st.), Havre.

Advertentiën.

(1897) GETROUWD:

J. C. REMMERS,
van Oetmarsum,
met
W. M. C. KOCK.

ENSCHEDE, 13 October 1859.

(1890) Heden overleed, na van de laatste Sacramenten te zijn voorzien, onze geliefde jongste Zoon WILLEM JAN, in den leeftijd van 21 jaren.

HOORN, 9 October 1859.

M. R. LIPPITS.
C. C. LIPPITS,
HAARSELHORST.

(1899) Heden, overleed na een langdurig ziekbed, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot ANNA ELISABETH BILJOUW, in den ouderdom van ruim 51 jaren, tijdig voorzien van de Genademiddelen der H. Kerk.

P. ZANDVLIET.

LEIDEN, 11 October 1859.

Eenige kennisgeving.

(1900) Heden overleed tot onze diepe smart, ons geliefd Dochtertje JOHANNA MARIA ROSALIA, in den jeugdigen leeftijd van 5½ jaar.

VLAARDINGEN, den 12 October 1859.

H. P. JANSEN.
SOPHIA J. C. RIETSTAP.

SECONDANTEN.

Voor eene R. K. Kostschool vraagt men **twee R. K. SECONDANTEN**, liefst **Hulp-Onderwijzers**, die, behalve in de gewone schoolvakken, respestievelijk onderwijs moeten geven aan eene HOOGSTE en MIDDELSTE Fransche klasse. *Teekenen* en *Muzijk* zijn aanbevelingen. Men schrijve *franco* en onder de Letters V. W., aan de Boekhandelaars BROESE & COMP. te Breda, mede opgave van conditiën en bescheiden. (1887)

LIJDERS

die aan de zoo treurige als hoogst onaangename kwaal lijdende zijn, bestaande in het **ongevoelig afloopen van het water**, kunnende hiervan geholpen worden. Tot nadere inlichting kan men zich met *franco* brief aanmelden, onder letter P. aan het Bureau dezer Courant. (1898)

Door den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN is aan H. H. Inteekenaren verzonden, de 19e Aflevering van

DE CANTOR.

Verzameling van Kerkmuziek, voor drie en twee gelijke stemmen, eenvoudige en [illegible] Muziek, met eene vierstemmige Orgelpartij, geschikt om jongeren organisten den weg te banen tot meer ontwikkelde orgelstukken.

Deze 19e Aflev. bevat Te Deum, waarbij de Eerw. schrijver, daartoe herhaaldelijk en van alle kanten aangezocht, eene driestemmige *Partituur in folio formaat* heeft gevoegd. Deze *Partituur* kost zoo veel als de overige Orgel- en Zangpartijen, in het onderhavige geval *f* **1.25.**

Dus het geheele *Te Deum*, vier Zangpartijen, Orgel en Partituur *f* **2.50.**

Indien deze proefneming gelukt in die mate dat de kosten kunnen bestreden worden, zal bij de volgende aflev. — *Missa Solemnior* — eveneens eene *Partituur* verkrijgbaar gesteld worden — en in 't vervolg altoos.

Zelfs zou het den schrijver aangenaam wezen indien hij door eene genoegzame deelneming eene *Partituur* mogt bezorgen van al de tot nu toe verschenen afleveringen.

De begunstigers van den *Cantor* die het om de kosten niet behoeven te laten, zullen er vermoedelijk schik in hebben, dat hun de gelegenheid wordt aangeboden, de Partituur te bezitten van het geheele Muziekwerk. Zij gelieven hiervan te doen blijken.

1e Aflevering: *Tantum* en *Genitori. Ave verum. Litaniæ. Ave Maria* . . . *f* 1.—
2e Aflev.: *Tantum* en *Genitori. O quam Suavis. Regina cœli. Ave Maria.* . . . *f* 1.—
3e Aflev.: *Tantum* en *Genitori. Ecce panis. Salve Regina. Ave Maria.* . . . *f* 1.—
4e Aflev.: *Tantum* en *Genitori. O Sacrum. Salve Regina. Litaniæ* . . . *f* 1.—
5e Aflev.: *Tantum* en *Genitori. O salutaris. Alma. Ave Maria* . . . *f* 1.—
6e Aflev.: *Iste confessor. Jesu Corona* . . . *f* 1.—
7e „ *Adoro te. Laudate. Ave Regina. Tantum* en *Genitori* . . . *f* 1.—
8e, 9e en 10e Aflev.: *Missa in D*[illegible] . . . *f* 2.50
11e Aflev.: *Anima Christi. Ave* [illegible] *Sub tuum præsidium* . . . *f* 1.—
12e, 13e en 14e Aflev.: [illegible] *Sol* . . . *f* 3.—
15e Aflev.: *Memorare,* [illegible] *pulchra. Litaniæ. Ave Maria* . . . *f* 1.—
16e, 17e en 18e Aflev.: *Missa Requiem* . . . *f* 3.25

Van dit zoo zeer gezocht werk zijn nog de reeds verschenen afleveringen verkrijgbaar voor de daarbij vermelde prijzen.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.